books2ebooks.eu

Göta artilleriregemente

Handbok för kongl.Götha artilleri-regementes instruktörer i sabelhuggning.

Götheborg
1845

e-böcker från ditt bibliotek av
eBooks on Demand
digitaliserad av
Kungliga Biblioteket
National Library of Sweden

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök*: Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra*: Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.
Mer information finns tillgängliga via http://books2ebooks.eulla boken.

- http://search.books2ebooks.eu/

GÖTA ARTILL.-REG.

Kungsbäv.
Artill.
Sänk. reg.
(Bv.)

Kungl. biblioteket
0 0000 000097926

HANDBOK

FÖR

Kongl.
Götha Artilleri-Regementes

INSTRUKTÖRER

I SABELHUGGNING.

GÖTHEBORG,
NORBERGSKA Tryckeriet, 1845.

KONGL. BIBLIOTEKET STOCKHOLM

BIBLIOTECA

Uti närvarande arbete, till större delen nedskrifvet efter en, ännu otryckt, af Lieutenanten vid Kongl. Svea Artilleri-Regemente Aug. Hafström uppsatt och benäget meddelad Instruktion, är hufvudsakligen den method angifven, som under samme officers ledning af dessa öfningar, vid ofvannämnde regemente, länge blifvit tillämpade. Behofvet för befälet vid Kongl. Götha Artilleri-regemente att äga några bestämda föreskrifter att vid undervisningen följa, sedan dessa öfningar äfven här blifvit anbefallde, har föranledt utgifvandet häraf. — De rörelser, som uti rekryiskolan, och för den mellan exercistiden ändock nog sysselsatta truppen icke torde kunna medhinnas, utan endast torde böra till någon färdighet inöfvas af dem, som skola bildas till Instruktörer, äro med mindre stil upptagne, i sammanhang med de rörelser, dit de höra.

1. *Allmänna begrepp om Sabelfäktning.*

1. §. Artilleristen är hos oss försedd med sabel, såsom sidogevär. Ehuru handgemäng för artilleristen i krig, endast undantagsvis torde förekomma, så länge hans vigtigare vapen, kanonen, är i behåll, kan han dock vid många tillfällen, såsom enskildt krigare, blifva nödsakad att tillgripa och begagna det blanka vapen han bär. Det är derföre af vigt, att han känner grunderna för dess handterande, och äger någon kunskap om huru det bör föras till strid.

2 §. Såsom andra vapen brukas sabeln både till anfall och försvar, men hvarje försvar bör vara ett förberedande tempo till anfall. Att sätta ur stridbart stånd, nedgöra eller förjaga sin fiende måste vara ändamålet med striden; anfallet är således det vigtigaste, och ett fortsatt försvar, om än aldrig så skickligt, utan upprepade anfall, då fienden blottar sig, måste leda till egen undergång.

3 §. Sabelns bruk är således tvåfaldigt. Dess konstruktion är derefter beräknad, och klingan indelas uti: *Parad-delen* eller *Styrkan*,

hvarmed fåktaren möter och afhåller eller afböjer alla anfall, ligger närmast fästet, är af större tjocklek och styrka än den öfriga klingan, och utgör vanligen $\frac{1}{3}$ af dess längd. *Huggdelen* eller *Svagan* vanligen tunnare och till verklig strid skarpslipad, utgöres af de öfriga $\frac{2}{3}$ af längden, och böra alla hugg så afpassas att de träffa med denna del af klingan. *Stötdelen* eller *Spetsen* utgör den yttersta delen, är uddhvass och tve-eggad något kort stycke från ändan, och beräknad för sabelns verkningsförmåga, som stötvapen, och utföras stötarne med denna del.

4 §. Olika konstruktioner göra sabeln mer eller mindre tjenlig uti alla dessa afseenden. Den förmånligaste måste vara den, hvarvid egenskaperne af parad-, hugg- och stöt-vapen äro i lika grad afsedde.

5 §. Som Stridsvapen tyckes den sednast fastställda *Hafströmska* modellen förena alla fördelar. Parerdelen är rak; huggdelen, hvars rygg fortsättes i rak linie med parerdelens rygg, är i eggen något framåt böjd och bredare, hvarigenom bilans form och kraft i hugget blifvit närmad, samt till en del tve-eggad, hvarigenom äfven säker rigtning af hugget afses, då ryggens tyngd eljest mer eller mindre åstadkommer vackling; båda eggarne sammanlöpa i den viggformiga spetsen. Genom den raka rigtningen af det hela af klingan,

bör så väl hugget kunna låttare justeras, utan att luftens olika motstånd derå inverkar, som nå längre fram, utan handens onaturliga böjning, såsom ock stöten bör få den säkraste rigtning och den största kraft. — Längden är ungefär den vanliga sabelns absoluta, men gifver dock så mycket längre träff, som en uträtad båge är längre än dess chorda. Tyngden, också ungefär den af vanliga, förut brukliga modeller, är så afpassad, att den med största vigt för att gifva fart åt hugg eller stöt, samt med erforderlig styrka uti parerdelen, med lätthet kan föras af en vanlig arm, hvarjemte tyngdpunkten kommit nära fästet, hvilket äfven lättar handterandet af vapnet. — Fästet har en kafvel så formad, att handen med fullt och kraftigt grepp kan omsluta den i alla lägen. Parerbågeln består af en, äfven åt venster fortsatt plåt, hvarigenom tummen äfven skyddas, och lika betäckning erbjudes åt venstra handen i ombytt gard, och hvarigenom äfven jemnvigt åstadkommes — i stället att de vanliga dubbla böglarnes tyngd ger vapnet benägenhet att vicka åt ena sidan. Baljans nedersta bårring är uppflyttad ofvanför det helas tyngdpunkt, hvarigenom koppelgehängets stödrem i nödfall kan uppbära vapnet, utan att omhvälfva detsamma.

6 §. Fäktning med sabel för artilleristen är beräknad för striden till fots, och öfvas alltid till fots. Fäktaren måste således lära sig att under striden rigtigt föra kropp och vapen, ty vapnet föres endast förmedelst kroppen, och denna skyddas endast genom vapnet.

7 §. Den rigtigaste ställningen i kroppen är: *a*) den, som gifver soldaten den största hastighet, säkerhet och uthållighet att röra sig, såväl på ojemn, som jemn mark, på ringare eller större utrymme; *b*) den, hvarvid soldaten vänder den minsta del af kroppen mot fienden, så att han betäckes af sitt vapen, och så att fiendens hugg eller stötar låttast af sabeln uppfångas och mötas eller afböjas, eller af sig sjelfva förfela.

8 §. Vapnets rigtigaste läge är: *a*) då det ligger närmast till, både att angripa fienden och försvara sig sjelf; *b*) då det så litet som möjligt tröttar.

9 §. Sålunda måste fäktaren, om han skall rätt föra sitt vapen, såväl med detta, som med sin kropp under striden intaga en viss ställning, som uppfyller alla dessa villkor. Denna ställning kallas *gard*, och som, såväl angrepp (hugg och stötar) som försvar (parader) med lika lätthet derifrån kunna utföras, så bör denna neutrala ställning förutgå hvarje rörelse, och alltid återtagas, emellan de enkla eller sammansatta rörelser, som mot fienden göras.

10 §. Närmandet till eller aflägsnandet från fienden sker vid angrepp *i linien*, genom be-

stämda steg eller marcher, genom utfall och öfverlutning; vid *förändring af anfallslinien*, genom utfall, volter och bågmarcher ur första linien.

11 §. Med *anfallslinie* förstås dels den rigtning man i angreppet bör gifva sitt vapen, för att låttast träffa sin fiende, dels den linie, på hvilken tvånne mot hvarandra fäktande rörra sig.

12 §. Den delen af fiendens kropp, som vanligen anfalles, kallas *anfallstafla* och innefattar hufvudet, halsen och bröstet. Inga anfall böra rigtas lägre, ty då blottar sig den anfallande sjelf för mycket, och återgången till försvar möter svårighet.

13 §. För att i händelse högra handen blifvit försatt ur stridbart stånd, ändå kunna fortsätta striden, samt för att icke ensidigt utbilda kroppen, bör sabelns förande äfven med venster hand öfvas. Dessutom förtages trötthet i högra armen, under öfningarna, båst genom samma rörelsers utförande med den venstra, hvarvid samma reglor gälla, som för den högra, fastän rörelserne verkställas åt motsatt sida.

---

2. *Förberedande rörelser utan sabel.*

14 §. Fötternes ställning till hvarandra, deras förande till eller från fienden, hvilka fotflyttningar nästan alltid förbindas med ett angrepp eller försvarstempo, är vid fäktning till fots en hufvudsak, lika vigtig som armens skickliga förande, och öfvas derföre i början serskildt, utan vapen.

15 §. Då soldaten fører sabeln med höger hand, bör i gardställning höger fot, höft och axel vändas mot fienden och vara i anfallslinien och detta kallas *höger gard.* — Föres sabeln af venster hand, äger samma förhållande rum för venstra sidan och detta kallas *venster gard.* Den till fienden närmaste handen, knäet, foten, m. m. benämnas *främre*, och den från fienden vända, den *bakre*, hvilken gard än må vara ingen. — Alla nedan upptagne rörelser äro beskrifne med höger gard såsom utgångs-ställning.

16 §. Uti *gardställning* bör afståndet mellan soldatens fötter vara lika med axlarnes bredd, som vanligtvis är 2 gångor fotens längd. — Klack bör hållas midt för klack, men så, att fötterne alltid äro i rät vinkel. Den främre foten ställes rakt ut mot fienden i anfallslinien, och den bakre vinkelrätt deremot, eller tvärs bakom på förenämnde afstånd med klackarne på samma linie.

17 §. Knåna måste vara något böjda. Ehuru tröttande denna ställning i början kan förefalla, är den dock nödvändig att bibehålla, för att alltid vara färdig, att röra sig fram eller tillbaka med erforderlig hastighet, ty denna ställning ger mera smidighet för alla fotflyttningar, än om knåna skulle hållas styfva. — Deremot, behöfver icke det bakre knået böjas mera än det främre; denna ställning är onaturlig och för mycket tröttande, och båda fötterna behöfva vid sabelfäktning vara lika mycket färdiga till marche fram eller tillbaka som den främre till utfall.

18 §. Bröstets hela bredd vändes aldrig mot fienden. Ena axeln och ena sidan af bålen förblifva alltid bortvridne. — Båda axlarne sänkte och väl tillbakadragne, så att bröstet hvälfves fram; ansigtet fullt vändt mot fienden i anfallslinien; ögonen seende rätt fram; uppmärksamheten fästad på fiendens ögon och rörelser. Vid öfningarne utan sabel äro händerne bortkastade på ryggen, ena handen omfattande den andras handled.

19 §. Från vanlig grunduppställning intages ofvanbeskrifne ställning, eller *höger gard*, genom vridning på venstra fotens klack i halft venster om, högra fotens framflyttande 2 gån-

ger sin långd rätt fram, knånas böjande, axlarnes vridning i halft vensterom, med ansigtet bibehållet våndt mot fronten, samt håndernes bortkastande, allt i ett tempo på kom.: *I — gard!*

20 §. I förening med finter vid kontrahuggning, men åfven för att öfva fötterne till hastigt begagnande, och att vara fårdige till hvilken flyttning som hålst, samt för att lifva truppen och skårpa uppmårksamheten, begagnas stundom *apeller* eller korta slag i marken af ena eller andra foten, som utan vackling i kroppen, lyftes en eller par tum och nedsåttes åter på samma ställe. Dertill kom.: *Fråmre (bakre) foten en (två) — apell!*

21 §. De steg eller vexelvisa fotflyttningar hvarmedelst nårmandet till eller aflågsnandet från fienden verkstålles, kallas *marcher*, och åro halfva, hela, dubbla, o. s. v. framåt eller tillbaka.

22 §. Vid *halfmarche framåt* från gard, öfverflyttas kroppstyngden på den fråmre foten, och den bakre flyttas omkring 3 tum från inre sidan af den stillastående, samt vid pass $\frac{1}{4}$ aln framom och i halfrät vinkel mot densamma. Båda knåna förblifva böjda; hufvudets och axlarnes ställning bibehålles utan vridning eller vackling likasom i gard. Kom.: *Framåt — ett!*

I allmänhet bestämmes stegets längd af afståndet till fienden. Det kortaste steget är då den framflyttade fotens klack, stadnar i jemnhöjd med den stillastående fotknöl; det långsta är, då den framflyttade foten ställes 2 fötters längd framför den andra, räknadt från klack till klack, och med bibehållande af ofvan angifne vinkel och sidoafstånd fötterne emellan.

23 §. Skall från denna ställning ytterligare en halfmarche framåt göras, framflyttas den, numera, bakre foten 2 gånger sin längd framom den qvarstående, och gardställning intages i samma ögoublick, den berör marken, i det den bakre foten, genom vändning på fotbladet, klackens upplyftande och vridning inåt och framåt, intager sin vinkelräta ställning mot den främre. Kom.: *Framåt — ett!*

24 §. Genom verkställande af båda dessa nyss beskrifne halfmarcher, omedelbart efter hvarandra, uppkommer en *helmarche framåt*, hvilken verkställes i 2 tempo enligt föregående §§. Genom tvenne helmarcher uppkommer en *dubbelmarche* o. s. v. Kom.: *Helt* (*Dubbelt*) *framåt — ett!* (*tu*).

25 §. Skall åter från halfmarchestållningen första gardställningen intagas, återflyttas den framförda foten rätt tillbaka till sin förra plats och ställning, vinkelrätt mot den stillaståen-

de. Dertill kom.: *Tillbaka — ett!* eller *I — gard!*

26 §. Vid *halfmarche tillbaka* från gard föres den främre foten rätt tillbaka och stadnar ¼ aln bakom den qvarstående, hvars klack vrides undan, genom vändning på fotbladet, tills den bildar en halfrät vinkel med den tillbakaflyttade. Hela ställningen blir den samma, som vid halfmarche framåt från gard. Kom.: *Tillbaka — ett!* — I öfrigt gälla samma reglor rörande fotens minsta och största flyttning med hänseende till afståndet från fienden, som vid halfmarche framåt är föreskrifvet.

27 §. Skall från denna ställning ytterligare en halfmarche tillbaka göras, flyttas, den nu främst stående foten 2 gångor sin längd rätt bakom och vinkelrätt emot den stillastående och gardställning intages. Rörelsen är lika med den i §. 25 beskrifne. Kom.: *Tillbaka — ett!*

28 §. En *helmarche tillbaka* uppkommer genom båda nyss beskrifne rörelsers utförande omedelbart efter hvarandra, och består af 2 tempo, då en halfmarche verkställes uti hvardera, enligt föregående §§. Kom.: *Helt tillbaka — ett! (tu).* Genom tvänne helmarcher uppkommer en dubbelmarche o. s. v.

29 §. Om första gardställningen skall å-

tertagas från halfmarchestållningen, så framflyttas den tillbakaförde foten till sin förra plats, och vridningen på fotbladet återförer den bakre foten i sin vinkelräta ställning. Rörelsen är densamma som i §. 23 beskrifves. Kom.: *Framåt — ett!* eller *I — gard!*

30 §. Närmandet till fienden genom *utfall* i linien verkställes från gard, genom främre fotens framförande en fots långd, så nära marken, som möjligt, utan slåpning, och nedsättande utan stampning, på samma gång, som kroppstyngden öfverflyttas på främre benet, och bakre knäet hastigt uträtas; främre knäet krökes så mycket, att knäskålen blir midt öfver tåspetsen; hufvud, hals och bål framlutas, så att de bilda en rät linie med bakre benet, och främre axeln framskjutes. Det kom.: *Fall ut — ett!*

31 §. Garden återtages genom den framflyttade fotens återflyttande en fotlångd till sin förra plats; kroppen uppreses och bakre knäet krökes. Det kom.: *I — gard!* — Från utfallsställning kunna äfven marcher framåt eller tillbaka utföras, likasom från halfmarchestållning äfven utfall kunna verkställas, sedan mera färdighet vunnits.

32 §. Närmandet genom *öfverlutning* verkställes lika som utfall, med den skillnad att

främre foten ej flyttas; öfvas icke serskildt, och nyttjas endast när man i gardställning skall göra efterhugg eller stöt, men afståndet till fienden är något för stort.

33 §. *Utfall ur linien* ske för att kringgå sin fiende och utföras i förening med hugg eller höga parader, från gard åt båda sidor. — Vid *utfall åt höger* göres vändning $\frac{1}{8}$ cirkel åt höger på venstra klacken, kring hvilken, såsom medelpunkt rörelsen sker, i samma ögonblick, som utfallet med högra foten, i den nya direktion, halft åt höger, verkställes enligt §. 29. Venstra axeln vrides väl tillbaka. Kom: *Åt höger fall ut — ett!* Gardställning återtages genom återvridning på venstra foten och den högras återflyttande på kom.: *I — gard!*

34 §. *Utfall åt venster* ur linien sker medelst vändning $\frac{1}{8}$ cirkel åt höger på högra fotbladet, kring hvilken fot, såsom medelpunkt rörelsen sker, i det den venstra foten framflyttas till utfall framom och halft åt venster från den högra. Ställningen blir som till utfall från venster gard, med den skillnad, att högra axeln nu blifver främst och den venstra tillbakavrides. Kom.: *Åt venster fall ut — ett!* Gardställningen återtages medelst venstra fotens återförande till sin förra plats, under vridning på den högra, hvartill kom.: *I — gard!*

35 §. Från utfall åt höger ur linien kan marche framåt och tillbaka äfven verkställas, samt från utfall åt venster, gardställning framåt i nya direktion intagas, sedan mera får-

dighet vunnits. — Åfvenså kan från halfmarchestållning utfall ur linien verkstållas.

36 §. För att under försvaret *undgå* en fiendes *utfall ur linien* åt höger eller venster, flyttas i förra fallet venstra foten med bibehållen gardstållning, undan bakåt höger, under det den högra gör $\frac{1}{8}$ cirkels våndning åt venster på klacken; — i sednare fallet flyttas den högra bakom den venstra i venster gardstållning, under det den venstra gör $\frac{1}{8}$ cirkels våndning på klacken åt höger. Dertill kan kom.: *Venster bak höger* — eller *Höger bak venster* — *ett!* Åfven dessa fotflyttningar kunna verkstållas från utfall i och ur linien.

37 §. *Bågsteg åt höger* eller *Volt* kallas ett utfall åt höger, hvarvid i samma ögonblick den högra foten berör marken och kroppstyngden på densamma blifvit öfverflyttad, den venstra flyttas i gardstållning bakom den högra, på hvilken $\frac{1}{4}$ cirkels våndning åt venster sker. Kom.: *Volt åt höger* — *ett!* (*tu*). *Bågsteg* eller *Volt åt venster* består, efter samma grunder, af ett utfall åt venster, våndning på venstra foten $\frac{1}{4}$ cirkel åt höger, och den högra fotens uppflyttande i venster gardstållning bakom den venstra. Kom.: *Volt åt venster* — *ett!* (*tu*).

38 §. För att undvika ett mot främre knäet rigtadt angrepp, kan åfven tillbakaflyttning af främre foten intill den bakre, samt *utfall bakåt*, verkstållas, hvarvid bakre foten kastas 3 fotlångder rätt tillbaka, och utfallsstållning intages genom kroppstyngdens

bibehållande på den främre tillbakaflyttade foten. Härigenom undgår på en gång knået det deremot rigtade hugget, samt den anfallne kan sjelf angripa, i samma ögonblick. Kom.: *Höger till venster, bakåt fall ut — ett! (tu).*

39 §. Skall *gardställning förändras* från höger till venster gard eller tvärtom, sker det antingen framåt, då den bakre foten flyttas nära förbi och 2 fotlängder framom den andra, på hvars klack göres ¼ cirkels vridning utåt — eller tillbaka, då främre foten föres nära förbi och ställes 2 fotlängder tvärs bakom den bakre, på hvars klack göres ¼ cirkels vändning inåt. Den motsatta ställningen af axlar och bål iagttages i den nya garden — men ansigtet bibehålles alltid fullt vändt framåt. Utan sabel sker gardombyte i ett tempo. Kom.: *Framåt (Tillbaka) bytom — gard!*

40 §. Frontställningen från gard intages genom knånas uppråtande, högra fotens tillbakaflyttande till den venstra, halfvändning på venstra klacken, högra axelns tillbakavridande, och armarnes fällande till sidan. Kom.: *Råta — upp!*

---

3. *Reglor för sabelns förande. Om Gardlåget.*

41 §. Sedan, under några lektioner, ofvan beskrifne kroppsställning och fotflyttningar inöfvats, bör soldaten, äfven om han icke med full säkerhet skulle kunna utföra dem, få sabel i hand. Rigtig gardställning och lediga rörelser bibringas lättast under sjelfva öfningarne uti vapnets bruk, emedan soldaten då lättare inser hvartill de tjena.

42 §. Fötternes, kroppens, axlarnes och hufvudets ställning uti *Gard* är förut beskrifven uti §§. 16, 17, 18. *Sabelns läge* är följande: Högra armen som förer densamma hålles rätt ut från axeln, midt öfver främre knäet, och så mycket böjd med armbågen utåt, som når den af sin egen tyngd faller ledigt till sidan. Handen i höjd med bröstvårtan, och med naglarne nedåt vände, håller med fullt tag om kafveln, så att greppet mellan tummen och pekfingret ligger rätt i ryggen af fästet, och så att sabeleggen ligger åt höger. Klingan framåt rigtad, med spetsen något högre än fästet, eller i höjd med fiendens ögon (utan motståndare i höjd med egna ögon), underarmen och klingan i samma plan.

43 §. Med hänseende till fienden hålles sabeln inom eller till venster om dennes sabel,

med lös kånning af egg mot egg. Spetsen blir i mohn af sabelns form mer eller mindre utanför anfallslinien, men allt'id i höjd med fiendens ögon, och med sådant afstånd att klingorne korssa hvarandra på midteln. Skall garden återtagas efter ett anfall eller parad på andra sidan om fiendens vapen, föres klingan öfver dennes, men omvrides ej till sitt låge i gard, förr än den kommit på andra sidan.

44 §. Venstra handen hålles antingen med fullt grepp eller höftfäste om det veka af lifvet, ofvanför venstra höftbenet, med utvriden armbåge, eller bortlägges på ryggen med det flata af densamma vändt utåt. — Hela ofvan beskrifne ställning intages från grunduppställning med *på axel gevär* i anseende till kroppen enligt §. 19, hvarvid på samma gång högra handen fører sabeln genaste vågen till sitt låge i gard enligt föregående §§. och venstra handen intager sin plats, allt i ett tempo på kom.: *Gard — gevärr!*

45 §. Då det skall hvilas, nedföres antingen sabelspetsen och stödes mot marken framför främre fotens tå, med eggen rätt framåt vriden och naglarne utåt, hvilken ställning kallas låg gard och kom.: *Låg gard — gevärr!* eller tillbakaföres sabelklingan med spetsen upp-

åt, och hvilas i venstra armvecket, då venstra handen läggas utanpå den högra, på kom.: *Hvila — gevärr!* I båda fallen upprätas knåna, och ledig hållning intages; men fötternes ställning bibehålles.

46 §. Skall *gardställning ombytas* från höger till venster eller tvärtom, omvrides i första tempo handen med sabeln inåt, så att naglarne komma uppåt, och sabeln omfattas ofvanifrån om fästet, af andra handen, med omvriden handlofve. I andra tempot slåpper den undre handen sitt grepp och föres till sin sida. Vändning och fotflyttning verkställes i detta tempo enligt §. 39, och sabelns läge till gard intages enligt §. 42 och 43. Kom.: *Framåt (Tillbaka) bytom gard — gevärr! (ett, tu).*

47 §. När frontställning skall återtagas föres sabeln till axeln i 2 tempo, som från skyllra gevär enligt Ex. regl. Kroppens ställning återtages i första tempot enligt §. 40, och venstra handen fälles till sin sida. Kom.: *På axel — gevärr! (ett, tu).* Vid närvarande beskrifning af sabelns förande är öfverallt *höger gard* antagen som utgångsställning. Samma reglor, men med motsatt tillämpning gälla för venster gard.

---

4. *Om Huggen.*

48 §. Huggen äro egentligen endast 4. *Prim, Sekund, Ters* och *Qvart.* Primen är ett lodrätt hugg ofvanifrån och rigtas mot öfversta delen af anfallstaflan, hufvud och axlar. Sekunden, också lodrätt har en motsatt rigtning. Ters och Qvart äro vågräta hugg och rigtas, tersen mot högra, qvarten mot venstra sidan af fiendens anfallstafla.

49 §. Kan man utföra nämnde hugg med färdighet, så inses lätt, att man i verklig strid kan gifva sitt hugg, hvilken rigtning tillfället påfordrar, hvilket äfven till en mindre grad tillåtes vid kontrahuggning utan kommando. Inöfning af halfva hugg kommer derföre ej i fråga. Vid fäktöfningarne rigtas de vågräta huggen i allmänhet mot motståndarens hals, men vill Instruktören förändra rigtningen, tillsäges att hugga högt eller lågt, då de rigtas mot tinningen eller nedra delen af bröstet.

50 §. Fastän ett verkligt hugg utföres i ett enda tempo, utan att klingan derunder får stadna, låttas dock undervisningen betydligt, genom att afdela hugget i 2 tempo, hvarigenom den fäktande tydligen ser, hvilken väg han bör fö-

ra klingan, för att träffa säkrast och skarpast. Under sabelns förning af nybegynnaren till hugg, hålles den dessutom af handen helt löst, särdeles i början af hugget; hela uppmärksamheten rigtas på styrningen, hvarföre det hvarken får huggas hastigt eller hårdt. Detta är af mycken vigt, emedan eljest af bemödandet att göra tempona ytterst snabba, snart uppstår slarf och ovanor. — Första tempot eller sabelns förande bakåt för att få fart till hugget, kallas huggets Utläggning. — Andra tempot kallas Uthuggningen.

51 §. *Qvarthugget*, hvilket man vanligen, jemte tershugget, först inöfvar, utlägges från sabelns läge i gard sålunda, att, genom en obetydlig men hastig böjning inåt och nedåt af armbågen, samt medelst en hastig knyck uppåt och utåt af underarmen och handleden, så att handen omvriden kommer med naglarne uppåt, föres sabelspetsen, med flatan af klingan tvärs före, bågformigt öfver fiendens tillbaka och åt höger, samt stadnar i vågrät ställning, med eggen utåt och framåt, samt formerande med armen en vinkel, något mindre än en rät. — Andra tempot eller uthuggningen sker medelst axelns framskjutande, armens och handlofvens hastiga uträtande, och sabelns förande med eggen

före och i vågrät ställning framåt venster, der den stadnar, med spetsen rätt ut från axeln, i samma linie med armen, som bibehålles rak, med handen i det omvridna läget, med naglarne uppåt, (*qvartläget*). Kom.: *Qvart — hugg!* (*ett, tu*).

52 §. Från sabelns läge i uthuggen qvart sker *Tershuggets* första tempo, genom armbågens hastiga böjning utåt och uppåt, samt underarmens bågformiga förande inåt, samt en hastig omvridning inåt och nedåt af handlofven, med leden uppåt böjd, så att naglarne komma nedåt, hvarigenom sabeln med flatan af klingan förut, beskrifver en bågformig rörelse bakåt venster öfver fiendens sabelspets, och stadnar med spetsen åt venster i höjd med fästet, klingan vågrät, med eggen framåt i samma vinkel till armen, som vid qvarthugget. — Hugget fullbordas i andra tempot framåt höger efter samma grunder, som för uthuggningen af qvarthugget äro gifna; armen rak, naglarne nedåt (*terslåget*), eggen åt höger vid slutet af rörelsen, Kom.: *Ters — hugg!* (*ett, tu*).

53 §. Vid dessa huggöfningar bör handens ståndpunkt efter ett fullbordadt hugg, vara i linie med axeln och träffpunkten, eller kanske

rigtigare, den punkt, dit man med skarpslipad klinga kan intrånga i ett föremål, — eller tillockmed stadna något förr, hvarigenom hugget blir lått, och den nödiga fårdigheten att hejda eller afbryta ett hugg i hvilket ögonblick som helst, uppöfvas. Motsatsen eller tunga hugg, då klingan tråffar med armens hela tyngd, och då handen passerar tråffpunktens linie, leda till förhuggningar, hvarigenom man alltid blottar sig sjelf, eller slita åtminstone onödigt fåktvapnen. Att undantag i striden kunna göras år tydligt.

54 §. Om Qvarthugg skall utföras från sabelns låge i qvart, såsom efter fullbordadt qvarthugg, qvartstöt eller qvartparad, m. fl. rörelser der handen stadnat i qvartlåge, så omvrides först sabeln och handen, utan att sabeln skiljes från fiendens, så att eggen kommer åt höger och naglarne nedåt, hvarefter hugget utföres enligt §. 51. — Skall Tershugg göras från gard eller uthuggen ters eller sekund eller eljest efter någon rörelse der handen stadnat i terslåge, så omvrides handen och sabeln, så att naglarne komma uppåt och sabeleggen åt venster, innan hugget utföres enligt §. 52. Hårtill begagnas i början räkning af trenne tempo och kom.: *Qvart (Ters) — hugg! (ett, tu, tre),*

55 §. *Sekundhugget* rigtas nedifrån uppåt — och angripes dermed fiendens främre arm, sida eller knå. — Det utlägges likasom tershugg, med den skillnaden, att spetsen fälles djupare ned, eller ungefär en aln lägre än fästets höjd — handleden krökes skarpare, och hugget fullbordas bågformigt nedifrån uppåt, med sträckt arm, naglarne åt höger, eggen uppåt, spetsen framåt — något lägre, än bröstets höjd. Kom.: *Sekund — hugg! (ett, tu).*

56 §. *Primhugget* benämnes *Prim inom*, när det utföres på inre sidan om den arm, som för sabeln, och begagnas då egen sabel ligger till venster om fiendens. — Det utföres, från gard, sålunda, att handen föres hastigt uppåt i höjd med axeln och något åt höger, hvarunder sabelspetsen fälles nedåt venster, med eggen något bakåt, hvilket sker genom dess egen tyngd, i förening med handlofvens vridning inåt, så att naglarne komma framåt höger. I andra tempot fullbordas hugget genom armens utsträtande, handledens hastiga böjning framåt, och sabelns kastande i lodrät rigtning med eggen före, upp förbi venstra sidan, och rätt framåt. Handen stadnar i höjd med axeln, eggen nedåt, spetsen i höjd med fästet. Kom.: *Prim inom — hugg! (ett, tu).*

57 §. *Prim utom* kallas samma hugg, då det utföres på yttre sidan om armen och begagnas, då egen sabel ligger utom, till höger om fiendens. — Det utlägges medelst handens motsatta rörelse tillbaka, uppåt, i höjd med axeln och något åt venster, under det sabelspetsen, genom att något öppna handen och vrida handlofven utåt, och naglarne uppåt, nedfålles af sin egen tyngd åt motsatt sida med eggen utåt höger. — Hugget utskåres med eggen förut, i lodrät rigtning, förbi högra sidan rätt framut, genom handens hårda tillslutande om fästet, handledens böjning framåt, och armens uträtande. Handen stadnar i höjd med axeln; arm och sabel i samma räta linie. Kom.: *Prim utom — hugg!* (*ett, tu*).

---

5. *Om Stötarne.*

58 §. Stötarne, som med måsta fördel användas mot en fiende, som ligger i hög gard, eller sjelf brukar spetsen, utföras alltid i direktion mot fiendens bröst, hvarvid egen arm först krökes genom armbågens tillbakadragande, under det spetsen sänkes från sin ståndpunkt i höjd med ögat, till lika höjd med fästet — hvarefter utstötningen fullbordas genom armens och

handledens ytterst håftiga och kraftiga utsträckning. De tvånne tempo i hvilka stötarne liksom huggen indelas i början, och som benämnas, det första: Uppvinklingen, det andra: Utstötningen, böra vid räkningens bortlåggande ej föranleda minsta uppehåll, utan bör stöten omedelbart följa efter uppvinklingen.

59 §. Stöten kallas *Låg*, om den utföres under fiendens fäste, och *Hög*, om fienden håller sitt vapen så lågt, att den kan utföras öfver hans fäste. Den rigtas dock mot samma punkt, och utföres lika i båda fallen, men vid hög stöt, om den skall utföras på andra sidan om fiendens klinga, måste sabelspetsen föras bågformigt tått under fiendens fäste upp till andra sidan.

60 §. Stötarne äro hufvudsakligen 2: *Qvartstöt* och *Tersstöt*. Vid *Qvartstöt* från gard, omvrides i första tempo sabel och hand, så att de komma i qvartlåget, hvarunder, genom armbågens tillbakadragande mot lifvet, i samma lodråta plan, som axeln och handen, sabeln ryckes något tillbaka, och stadnar med fästet i höjd med främre axelvecket, spetsen rigtad mot fiendens närmaste bröstvårta. Vinkeln, som armbågen formerar, kan antagas, då den ej, som vid kontrafäktning, behöfver lämpas efter fiendens afstånd, till något större än en rät. — I

andra tempot fullbordas stöten, genom armens hastiga uträtande, och spetsens inrigtande mot träffpunkten. Kom.: *Qvartstöt — ett! (tu).*

61 §. *Tersstöten* uppvinklas från gard, genom öfverarmens tillbakadragande och armbågens och handens böjande ungefär lika mycket, som vid qvartstötens uppvinklande, men utåt i samma vågräta plan, som axeln och handen. Sabeln ryckes dervid något tillbaka, och spetsen rigtas, med sabeleggen åt höger och något uppåt, i direktion mot fiendens bröstvärta; axeln och lifvet bibehållas orörliga. — Utstötningen sker i andra tempot efter samma grunder som vid qvartstöten. Kom.: *Tersstöt — ett! (tu).*

---

6. *Om Paraderne.*

62 §. Som allmänna reglor för sabelns förande till de vanliga enkla paraderna eller afböjningarne, gäller: att upptaga huggen eller stötarne med eggen af klingans paraddel; att ej föra hand och sabel längre åt sidan, högre eller lägre, eller draga dem närmare åt lifvet än som behöfves, för att möta den angripande klingans huggdel så mycket utanför egen anfallstafla, att angreppet icke träffar; och att i allmänhet undvika alla vidlöftiga rörelser, såsom farliga, ju

mera de lemna rum åt andra sidan öppet för fiendens anfall, och ju mera tid åtgår att åter komma i gard, och sjelf attackera.

63 §. Å andra sidan måste likvål iakttagas, att ehuru paraderne böra göras så små som möjligt, och framför allt, spetsen alldrig föras utom anfallslinien, så böra de icke heller göras så återhållsamt att den anfallande kan, medelst en skarp uthuggning, och en ögonblicklig böjning af handleden, ändå få in sitt hugg, oaktadt paraden j mnt kan skydda anfallstaflan från ett vanligt hugg.

64 §. Sluteligen bör man ej göra paraden förr än i sista ögonblicket af anfallet, och i allmänhet föra klingan så, att man genast efter en parad, kan gifva ett hugg eller en stöt. Det beroende förhållande, uti hvilket den parerande befinner sig till den angripande — då denne endast behöfver rätta sig efter egen nyck eller fiendens mer eller mindre blottade läge, men den förre beror af anfallets rigtning, af dess hastighet och af dess kraft, och har oftast endast ögonblickets tid att välja sin parad — måste den anfallne alltid söka undandraga sig, och derföre bör hvarje parad tjena som inledning till ett anfall.

65 §. De vanligaste paraderne äro: *Qvart-*, *Ters-* och *Sekund-parad.* Med Qvartparaden mötas och afböjas alla qvarthugg, samt vanligen primhugg inom, och qvartstötar. Tersparaden uppfångar vanligen tershugg, primhugg utom, och tersstötar, men utföras paraderne något olika mot de serskildta angreppen. Sekundparaden användes mot sekundhugg.

66 §. Då ett *qvarthugg* skall pareras från gard vändes sabeln hastigt, medelst handens omvridning i qvartläge, så att eggen kommer åt venster, handen sänkes i den mohn fienden hugger högt eller lågt, men vid öfningarne bör den alldrig sänkas lägre än i höjd med nedersta kanten af bröstet, hvarunder inga hugg böra rigtas; sabelspetsen höjes något öfver fiendens ögon, men bibehålles midt emellan de fäktande; sabelns parerdel och fäste föres något tillbaka, och så mycket åt venster att den betäcker venstra axeln och sidan, hvarvid iakttages, att ju starkare hugget framdrifves, ju kraftigare och större måste sabelns rörelse utföras.

67 §. Skall ett *primhugg* med samma eller qvartparad afböjas, föres sabeln, såsom ofvan beskrifves, med den skillnad, att handen höjes något öfver sin ståndpunkt i gard i mohn

af behofvet, sabelspetsen föres så mycket åt höger, att den upptager det lodrätt kommande hugget, som dock ej dervid mötes tvärt, utan så, att det slinter af åt venster. — *Qvartstötar* afledas med alldeles samma parad, som qvarthugg, iagttagandes att parera i sista ögonblicket, så att stöten ej kan insmygas bakom sabeln, utan afföres på sidan åt venster. Denna parad öfvas utan motståndare på kom.: *Qvartparad — ett!*

68 §. Då ett *tershugg* skall pareras från gard, sker det med handen i bibehållet terslåge, sabeleggen åt höger, och spetsen orubbligt i anfallslinien, efter samma grunder som för qvartparaden äro beskrifna; handen sänkes något, tillbakadrages, och föres utåt höger i mohn af behofvet. — Skall *primhugg* afböjas med tersparad, iagttages samma skillnad, som vid qvartparad för primhugg, ehuru i motsatt rigtning — och för *tersstöt* nyttjas tersparaden lika såsom mot tershugg, iagttagandes att göra paraden så liten som möjligt, då ej våldsam tryckning på klingan fordrar att starkare möta och afleda stöten. Kom.: *Tersparad — ett!*

69 §. Vid *Sekundparad* fålles spetsen nedåt, sabeln omvrides, genom handens vridning inåt, så att eggen kommer uppåt, och sabelns

låge blir likasom i uthugget sekundhugg, med spetsen i rigtning mot fiendens höft. Denna parad kan åfven användas mot låga tershugg. Kom.: *Sekundparad — ett!*

---

7. *Om anfall och parader under rörelse i och ur linien.*

70 §. Som alla *hugg och stötar* vanligen utföras under rumförändring emot eller från fienden, böra de, sedan någon fårdighet i deras utförande på stället vunnits, flitigt öfvas i förening med fotflyttningar enligt §§. 20-31. Och såsom vapnet föres till kroppens skydd, och kroppen beror af benens och fötternes ställning, så måste dessa rörelser noga sammanfalla med handens i samma tempo. Men då handen vid alla hugg eller stötar har 2 eller 3 tempo att utföra, men fötterne vanligen endast ett, så iagttages, på det största hastighet i fotflyttningen måtte åstadkommas, att steget vid *halfmarcher, utfall*, eller *enkla apeller*, alltid verkställes i första tempot af hugget, eller i samma ögonblick som utlåggningen eller uppvinklingen, sedan temporåkningen blifvit bortlagd, hvarefter huggets eller stötens andra tempo fullbordas.

71 §. Skall ett hugg eller en stöt deremot verkställas under en tvåfaldig fötternes rörelse, såsom i förening med 2 *apeller* eller vid *helmarcher* fram eller tillbaka, så sker hvardera af handens tempo liktidigt med hvardera af fotens. Nybegynnaren, hvars uppmärksamhet är mera rigtad på de hugg han årnar gifva, än på den likstämmighet, som måste vara mellan dessa och kroppens rörelser, försummar gerna denna omständighet, hvarföre räkning af tempo, någon tid bör återtagas, då man börjar huggningen i förening med rumförändring.

72 §. Då hugg eller stötar ske på stället, kommenderas vanligen ordet *stå* före huggets namn, — likasom då de skola utföras under rörelse, dennas benämning föregår huggets eller stötens, t. ex.: *Stå qvart — hugg! Fall ut prim inom — hugg! I gard qvartstöt — ett! Framåt* (*Helt framåt*) (*tillbaka*) (*en apell*) (*två apell*) *ters — hugg!* (*ett, tu.*) o. s. v.

73 §. *Angrepp ur linien* ske alltid medelst hugg, hvarvid *Qvarthugg* begagnas i förening *med utfall åt höger*, och *Tershugg*, i förening *med utfall åt venster*. Utfallen ske enligt §§. 33 och 34. Huggen utföras enligt ofvan angifne reglor för vanliga qvart- eller tershugg i linien. Utlåggningen sker liktidigt med utfallet, och hugget fullbordas

derefter. Det kom.: *Qvart (Ters) ur linien — hugg!*

74 §. *Bågsteg eller Volt åt höger och venster*, samt *fotflyttning med utfall bakåt*, kunna göras enligt §§. 37 och 38, i förening med alla hugg, ehuru de vanligast användas, såsom försvarsrörelser under parerande. Stegens fördelning på huggets båda tempo iakttages. Det kom.: *Volt åt höger (venster) prim inom — hugg! (ett, tu)* eller *Höger till venster, bakåt fall ut qvart — hugg! (ett, tu)*.

75 §. Likasom anfallen oftast göras under rörelse, så inöfvas *paraderne* åfven i förening med fotflyttning. Som paraderne endast utgöra ett tempo, så ske de liktidigt med *halfmarcher* och i sista tempo af *helmarcher*. Den parerandes rörelser och rumförändringar måste i öfrigt rätta sig efter den anfallandes. Gör denne en half- eller helmarche fram, så gör den parerande en motsvarande rörelse tillbaka. Gör den angripande endast ett utfall, pareras dock vanligen på stället. Utan motståndare kommenderas rörelsen före paradens benämning, t. ex.: *Stå qvartparad — ett! Tillbaka (Helt tillbaka) tersparad — ett! (tu)*. o. s. v.

76 §. Qvart- och tershugg undgås stundom medelst *Högbeläggning*, hvilken verkställes så, att den parerande, i samma ögonblick han angripes, gör en hastig halfmarche tillbaka, och på samma gång utför en qvart-

eller tersparad, men så tätt intill lifvet, att den angripandes klinga går förbi, utan att möta något motstånd. För att ytterligare föra fiendens klinga åt sidan och derigenom få mera öppning för angrepp, gör den pareranде en hastig halfmarche framåt igen, så fort den andras sabelspets passerat, och gör med eggen, genom armens uträtande en kraftig tryckning, utåt den angripande klingans rygg, hvarefter angrepp genast göres med hugg eller stöt. Förhugger fienden sig, så blir första rörelsen en fint, hvarigenom tryckningen blir öfverflödig, då tillräcklig öppning ändå lemnas för det genast följande hugget. Kom.: *Tillbaka, högbeläggning för qvart (ters) hugg — ett!*

77 §. För Qvart ur linien pareras med vanlig qvartparad under det venstra foten flyttas enligt §. 36, så mycket, att den pareranden båda fötter efter vändningen stå på samma linie med den angripandes främre. — För Ters ur linien pareras med ters, och högra foten flyttas enligt samma §. Kom.: *Venster bak höger, qvartparad — ett!* och *Höger bak venster, tersparad — ett!* eller endast *Parera för qvart (ters) ur linien — ett!*

78 §. Mot höga eller Primhugg nyttjas äfven tvåra parader i förening med utfall ur linien, såsom förberedande till ett hugg från den sidan derät utfallet skett. *Högtersparad* upptager hugget i linien med vanlig tersparad för prim, men i samma ögonblick klingorne i denna ställning beröra hvarandra, stötes handen uppåt, något framåt, och åt höger, med naglarne framåt — genom ar-

mens hastiga utråtande, hvarvid egen sabelspets med eggen uppåt fålles nedåt, utan att slåppa fiendens, hvilken hårigenom kommer att befinna sig till venster om den parerandes, som betåcker den punkt deråt primhugget rigtas, i det spetsen närmas åt venstra sidan. Under denna rörelse intager kroppen ögonblickligen utfallsstållning åt höger, eller som till qvarthugg ur linien, hvilket hugg också alltid bör följa, och utföres från detta låge i ett tempo. Paraden kom.: *Högtersparad — ett!*

79 §. Vid *Högqvartparad* upptages hugget i linien med vanlig qvartparad för prim, hvarefter handen och sabeln utstötas uppåt venster med eggen uppåt, höjdt fåste och spetsen sänkt utåt högra axeln, naglarne inåt. Paraden verkstålles i öfrigt efter samma grunder som högters, fastän åt motsatt sida. Fiendens klinga blir till höger om den parerandes, hvilken betåcker den punkt som hotas. Kroppen intager genast utfallsstållning åt venster; med venstra axeln tillbakavriden. Under kontrahuggning bör genast ett tershugg följa, såsom andra tempot af rörelsen. Kom.: *Högqvartparad — ett!*

80 §. Primhugg kunna slutligen åfven upptagas eller afledas af *Förhångd sekundparad* i förening med *Volt åt höger* enligt §. 37. Paradens första tempo är lika med fullbordad högtersparad, men sabelspetsen faller mera undan, så att sabeln blir nästan hångande under fåstet, med fiendens klinga till venster; hvarefter andra tempot följer medelst venstra fotens uppflyttande bakom den högra, och vändning på denna. — Som

regel gåller att alltid vid kontrahuggning, ett primhugg bör följa, hvartill paraden är en sorts utlåggning. — Med denna parad kunna åfven låga qvarthugg ur linien mötas, och med samma parad i förening med *Volt åt venster*, låga tershugg. Kom.: *Volt åt höger (venster) med förhångd sekundparad — ett! (tu).*

81 §. Stötar afböjas ofta med *Sekund-* och *Qvintparader* eller så kallade *Lågbelåggningar*, som alltid utföras i förening med en halfmarche tillbaka, men äro olika för *höga* och *låga* stötar. Mot de sednare äro de användbarare än vanliga qvart- och tersparader, och kunna någon gång utföras på stället, utan att halfmarche tillbaka behöfver åtföljа rörelsen.

82 §. *Lågbelåggning för låg qvartstöt* sker från gard genom sabelspetsens nedfållande bågformigt nedåt höger, hvarunder sabeln med eggen träffar den stötande sabeln i ryggen, och dervid undanförer denne, genom en häftig tryckning utåt dess rygg åt höger, så att stöten på denna sida passerar. Efter fullbordad afböjning blir sabelns läge nära som i sekundparaden, spetsen i rigtning mot fiendens venstra höft, eggen åt höger, handen i terslåge, i höjd med bröstvärtan, armen ej mera böjd än i gard. Kom.: *Tillbaka, lågbelåggning för qvartstöt — ett!*

83 §. *Lågbelåggning för låg tersstöt*, som i fäktspråket åfven kallas qvintparad, sker efter samma grunder fastän åt motsatt sida, med handen efter fullbordad parad i qvartläge, och eggen åt venster, förbi hvil-

ken sida stöten bör passera. Spetsens rigtning är emot fiendens högra höft. Kom.: *Tillbaka, lågbeläggning för tersstöt — ett!*

84 §. Då *höga stötar* skola med *lågbeläggning* afböjas blir skillnaden den, att stöten först upptages med den vanliga qvart- eller tersparaden, hvarefter rörelsen med spetsens nedfållande och sabelns omvridande verkställes enligt ofvanstående. Härvid bindes tillika fiendens klinga, och kan lätt genom en våldsam knyck tvingas ur hans hand. Rörelsen kommenderas såsom föregående.

---

8. *Om sammansatta rörelser.*

85 §. Sådane äro alla enkla rörelser, då de två eller flere efter hvarandra omedelbart utföras, utan att gardställning deremellan intages. De förenas och sammanbindas lätt med hvarandra enligt de allmänna grunderne derför — och öfvergår man till dessa sammanbindningar redan från början af öfningarne, emedan de i kontrahuggning mest förekomma, och garden ofta ej der behöfver intagas förr än efter lång strid.

86 §. Genom mycken öfning af alla slags sammansättningar, lär man sig bäst inse hvilka rörelser naturligast följa på hvarandra, huru den ena rörelsen ger anledning till den andra, och huru de i striden kunna olika begagnas. Dess-

utom uppöfvas armens och handlofvens styrka och smidighet genom deras upprepande. För detta sednare ändamål är isynnerhet lämpligt att utan fiende utföra flere primhugg efter hvarandra, än från yttre, än från inre sidan.

87 §. *Markerade hugg* (*blindhugg*) *eller stötar* kallas sådane angrepp, som icke fullt utföras, utan afbrytas i sista ögonblicket, men vanligen dervid sammansättes och efterföljes af ett annat allvarligare anfall. De öfvas flitigt såsom vigtiga uti all kontrahuggning på egen hand, men äfven för att hinna till fårdighet uti förmågan att kunna hejda ett hugg i hvilket ögonblick som hålst, och öfvergå till parad, om fiendens anfall så fordrar. Detta hejdande består egentligen i sabelns och handens hastiga stannande, genom kraftig tillklämning om kafveln. Kom.: *Markera qvarthugg — ett!* eller i förening med verkligt hugg: *Markera qvart! prim utom — hugg!*

88 §. Sammansatta rörelser kommenderas antingen en i sender, med verkställighetsordet: *hugg! ett!* för hvarje, eller upprepas hela sammansättningen med vanlig röst och verkställes sedan på kom.: *Ett! tu! tre!* o. s. v., och om samma skall repeteras: *Detsamma — ett! tu! tre!* o. s. v., allt i mohn af minne och fårdighet. — Sluteligen kunna äfven rörelserna följa på hvarandra utan räkning, med ungefär samma uppehåll, som vid vanlig exercis med sa-

bel, emellan de olika tempo, eller som emellan stegen under vanlig marche.

89 §. Temporåkningen vid sjelfva huggens och stötarnes utförande, så väsendtlig vid inlärandet af sjelfva handgreppen af rörelserne, samt vid första öfningen af fotflyttningar i förening med anfall och parader, hvarigenom tid vinnes till nödiga rättelser, bör i allmänhet bortlåggas, sedan soldaten med någorlunda visshet lärt sig urskilja alla hugg och stötar och parader, samt att styra dem rigtigt. Största vigten fästas sedan på rätta inrundningen, jemnheten, och den yttersta hastigheten af desamma. — Då man öfvergår till flera sammansatta rörelser efter hvarandra utan verkställighetskommando emellan, måste all temporåkning vara bortlagd.

---

9. *Om Kontrahuggning.*

90 §. Fäktningen man mot man, som naturligtvis utgör ändamålet med alla förutgående öfningar måste egnas den största tiden och öfningen, såsom varande den fullbildning, hvaruti ingen kan vinna för stor skicklighet. — Innan denna öfning på egen hand kan företagas af tvenne nybörjare, måste den under Instruk-

tårens ledning, verkställas efter *serskilt Kommando* för hvarje rörelse. — Med rekryter och trupp i allmänhet hinner man sällan längre än till detta slags kontrafäktning, emedan allmän fallenhet och förmåga vanligen ej medgifva att utsträcka öfningarne till den enskildta eller verkliga kontrafäktningen, och emedan för mycken tid skulle fordras för att meddela alla, den hårtill erforderliga öfning.

91 §. Afståndet mellan de fäktande, som i början, såvida tillgång ej är på skyddsrustningar, måste tagas så stort, att ett hugg ej kan skada, bör vara så afpassadt, att den anfallande, sedan han närmat sig till fienden genom en halfmarche eller utfall, kan med ett hugg nå honom, dervid klingans spets bör befinna sig efter hugget bakom den parerandes anfallstafla. Detta afstånd är vanligtvis iagttaget då, i gard, klingorne korssa hvarandra ungefär på midteln.

92 §. Endast någotnär lika skickliga motståndare böra i början hugga mot hvarandra, äfvensom längden bör vara ungefär lika. En längre kroppsfigur lemnar större anfallstafla, i jemnförelse med en mindre, och sålunda fördel för den sednare. Äfvenså blifva stegen olika långa för olika kroppsstorlek. Efter mera får-

dighets ernående kunna åfven ombyten häruti göras. Motståndarne böra flitigt vexla om att hugga och parera.

93 §. Som sabelns förande redan förut är beskrifven med hänseende till motståndare, så behöfver dervid inga nya reglor ytterligare anföras. Räkning af tempo bör endast undantagsvis förekomma, men i början åfven den parerandes rörelser kommenderas. Vid mera vana uteslutes upprepandet af de sednare, hvilka böra följa af den anfallandes, såvida icke några svårare parader skola göras. Kom. t. ex.: 1:a *framåt qvarthugg* (2:a *tillbaka qvartparad*) — *ett!* eller endast 1:a *fall ut ters* — *hugg!* eller 2:a *fall ut qvartstöt* (1:a *tillbaka, lågbeläggning*) — *ett!* samt då händer skola ombytas: 1:a *framåt*, 2:a *tillbaka bytom gard* — *gevärr!*

---

94 §. För *Kontrahuggning utan kommando*, hvaruti öfningen i synnerhet måste afse dem, som skola bildas till Instruktörer, är nödvändigt att de fäktande förses med skyddsbeklädnad af *huggkask*, *bröst- och armharnesk*. *Kasken* bör ej vara för tung, utan dess hållfasthet beräknad på fjedringen, således hålst af starka jerntenar eller jerntråd. Alla galler för ögonen förvilla; om den framtill är sluten bör den hafva 2 runda öppningar för ögonen, ej större än att

den i spetsen tvårt afslipade huggsabeln ej kan intränga. Invåndigt stoppad, måste den genom olika spånningar med låttbet kunna höjas och sånkas, göras vidare eller trångre, efter olika hufvuden. — De vanliga skyddströjorne åro tunga och oviga. Axlar, bröst, mage och höfter kunna skyddas af en tillräckligt stor *Plastrong*, eller stoppad puta af låder — och armarne af ett par *Handskar* af låder, med kragar, som räcka öfver armbågarne. För mycket betäckningar föranleda lått till vårdslöshet; skyddet bör förnåmligast ligga i väl inöfvade parader.

95 §. Vid denna fåktning nyttjas åfven oftast *Fåktkåppar*, bestående af vanliga hasselkåppar af sabelns längd, apterade med fåste och böglar för handens skydd. Då det vigtiga åndamålet att instyra hugget väl, der tillfälle är öppet, hvilket mindre beror af vapnets tyngd, än af öga och sinnesnårvaro, kan vinnas lika väl med ett låttare vapen, samt då ett hugg med ett sådant kan utföras med mycket större hastighet, och följaktligen är svårare att parera, så inses lått fördelen af flitig öfning i kontrahuggning med denna fåktsabel, som dessutom mindre tröttar, och ej så lått försliter skyddsrustningarne. Reglorne för dess förande äro desamma.

96 §. Till en början vid denna huggning, bör den ena endast anfalla, den andra endast parera, och böra paraderne alltid utföras på stället, då ej motståndaren avancerar. Det beståmmes hvem som skall hugga, och denne får angripa med hvad hugg han vill, men bör i allmånhet anvånda alla inöfvade anfallssått, och ej uteslutande begagna sig af

något visst. De fåktande omvexla uti att hugga och parera; man öfvergår småningom till verklig kontrahuggning, genom att tillåta den parerande gifva ett raskt efterhugg.

97 §. Vid kontrahuggning förekomma oftast sammansättningar, hvarföre det är angelåget att förut väl hafva inöfvat sådane af alla slags anfalls- och försvarsrörelser. Utan att vara väl bekante med dem stadna de fåktande alltid i villrådighet, om hvad för slags anfallssätt de böra nyttja att besvara motståndarens, och fåktningen aflöper så att endast den ena hugger och den andra parerar, fastän båda hafva samma tillfällen att anfalla båst de vilja och kunna.

98 §. Ett annat villkor för att kunna utföra en ordentlig kontrafåktning, eller för att sägas föra sabeln skickligt, är att kunna när som helst afbryta ett hugg och kunna öfvergå till parad eller annat anfall, hvartill mera öppning under tiden lemnats. Utan denna förmåga kan en strid för öfning eller på allvara ej med lugn och säkerhet utföras, emedan det är klart att då tvånne motståndare ej utföra anfallen i någon anbefald följd, utan få angripa hvarandra, när och hvar dem godt synes, det ofta inträffar att båda angripa i samma ögonblick, och då något försvar ej finnes i anfallet, skulle båda huggen träffa.

99 §. Markerade hugg eller *Finter*, hvilkas öfvande tjenar att utbilda ofvannämnde förmåga, nyttjas egentligen för att missleda sin fiende, förmå honom att parera för ett blindt anfall och derigenom blotta någon an-

nan del af sin anfallstafla, emot hvilken det rätta anfallet är ämnadt, och genast utföres. För att narra honom att fullt verkställa sin parad, och lemna så mycket mera öppning åt andra sidan, bör det markerade hugget ej hejdas förrän i sista ögonblicket, men det verkliga derefter så mycket snabbare följa. Man kan på samma sätt markera flera hugg eller stötar efter hvarandra innan det verkliga angreppet sker — och kunna alla förut beskrifne anfallsrörelser, såsom finter användas.

100 §. De fäktande böra äfven i allmänhet iagttaga att, fastän sjelfva hugget utföres med yttersta hastighet, vid dessa öfningar hejda det något i sista ögonblicket, således stadna någon mohn tidigare än reglorne för handens ståndpunkt efter ett hugg föreskrifva, bland annat derföre att ett skarpt hugg, vare sig på kasken eller annorstädes, vanligtvis upphetsar den, som får det och fäktningen öfvergår lätteligen till allvarsam strid. — Sekundhugg böra dessutom undvikas, eller gifvas en oskadlig rigtning åt den betäckta armen eller höften.

101 §. Så fort ett hugg eller en stöt träffat, gå de fäktande genast i gard, göra ett litet uppehåll, och tillåta sig ej några efterhugg. Uraktlåta de detta, eller om otillbörlig hetta förmärkes, origtiga rörelser utföras, kommenderas af den som leder fäktningen, och på dessa öfningar måste hafva en särdeles uppmärksam tillsyn, genast gard och hvila.

102 §. Ju hastigare rörelserne utföras, ju mera huggen och stötarne hejdas i sjelfva

träffögonblicket, så att de endast kännas af den träffade, men ej åstadkomma något obehagligt eller retsamt intryck, och ju mindre paraderne göras, med villkor att de fullkomligt afböja anfallet, hvarigenom de lemna tillfälle att ögonblickligen öfvergå till anfall, desto större skicklighet ådagalägga de fäktande, desto mera bevisa de, att de hafva sin kropp och sitt vapen i sin magt.

---

10. *Reglor för Instruktören.*

103 §. En Rekryt bör först vara någorlunda utbildad genom militärgymnastik, samt sabelexercis, innan man med honom får inleda fäktöfningarne, som dock sedermera lämpligen kunna omvexla med de förstnämnde. Att iklåda öfningen formen af exercis torde äfven vara det säkraste medlet att ingifva rekryten öfvertygelsen om denna öfnings behof och allvaran af dess inlärande. Enkla och tydliga föreskrifter i denna, som i all annan exercis meddelas honom, så att, genom underhållande af spänning och uppmärksamhet, tillika bibringas honom liflighet och håg att lära handtera sitt vapen.

104 §. Instruktören bör med största möjliga korthet och raskhet uttrycka sig vid undervisningen, sjelf med liflighet ofta visa huru rörelserne skola utföras, samt vid inöfvandet af

någon ny rörelse alltid särskildt instruera hvar och en. Då Instruktören gifver enskildt lektion, vare sig med eller utan sabel, bör han endast kommendera en rörelse i sender, på det han lättare må kunna rätta felen. Kommando-orden uttalas alla i samma ton med vanlig röst, endast så högt att den lektionstagande tydligen hör hvad som skall verkställas.

105 §. De påminnelser Instruktören vanligen behöfver göra med afseende på kroppens förande äro: att så väl i gard, som under marche vända hufvudet rätt fram och alltid bibehålla axlarne i den bestämda ställningen; ej lägga kroppen bakåt eller framåt, ej kröka för mycket på det ena eller bägge knåna; vid marche ej endast flytta foten, utan låta kroppen först sättas i rörelse, och flytta foten efter som stöd, samt låta kroppen tvärt stadna, så fort foten berör marken, och stadna på hela fotsulan, och ej på tårna; att nedsätta foten i den bestämda rigtningen, och vid utfall, väl sträcka bakre knäet och ej göra utfallet för stort med foten, men väl öfverluta lifvet och framskjuta axeln.

106 §. I mohn af antalet uppställes truppen sedan på ett led och utföras rörelserne på

en gång efter Instruktörens kommando — hvarvid rösten får markera skillnaden å lystrings- och verkställighets-orden. Instruktören bör härunder ofta hvila, och endast göra allmänna rättelser, samt då enskildta fel skola rättas alltid kommendera hvila, på det de öfriga ej må onödigt tröttas. Detta gäller i synnerhet, sedan man börjat sjelfva huggöfningarne. Uppställningen utan sabel på ett led är enligt Ex.-regl. man vid man. Kom.: *Gif akt — höger!*

107 §. Exempel för en lektion af förberedande rörelsen: *I — gard! Bakre foten en — appell! Framåt — ett! Tillbaka — ett! Främre foten två — appeller! Fall ut — ett! I — gard! Helt framåt — ett!* (*tu.*) *Helt tillbaka — ett!* (*tu.*) *Framåt bytom — gard! Detsamma — ett! Råta — upp!* o. s. v., samt för dem, som skola öfva mera sammansatta fäktningsturer: *Åt höger fall ut — ett! I — gard! Venster bak höger — ett! Åt venster fall ut — ett! Framåt — ett! Höger bak venster — ett! I — gard! Åt höger fall ut — ett! Venster bak höger — ett! Åt höger fall ut — ett! Åt venster fall ut — ett! I — gard! Tillbaka — ett! Fall ut — ett! Framåt — ett! I — gard! Höger till venster bakåt fall ut — ett!* (*tu.*) *I — gard! Bågsteg*

åt venster — ett! (tu.) Volt åt höger — ett! (tu.) o. s. v.

108 §. Instruktören bör, vid undervisningen af rekryter och trupp i allmänhet, ej för länge uppehålla sig vid de första rörelserne utan sabel, troende, att han ej bör lemna dem förr än de utföras med all säkerhet. Han bör börja med sjelfva sabelförningen, så fort han ser att truppen någorlunda har reda på huru rörelserna med kroppen böra utföras och tillockmed låta den omvexlande öfvergå till kontrahuggning, så fort den med någorlunda säkerhet kan styra sabeln i de enklaste huggen och paraderne, samt inöfvat några rörelser med rumförändring, och några sammansättningar. Soldaten får då begrepp om användandet af rörelserne till anfall och försvar, och visar derföre alltid mera läragtighet, än om han länge uppehålles med gardställning och marcher, hvilket, då han ej vet hvartill de tjena, endast nedstämmer hans lust, på hvilken hvarje Instruktör med omdöme, dock hufvudsakligen räknar.

109 §. Vid undervisning i huggen utföras de först mot Instruktören, hvilken flitigt påminner, att de skola rigtas mot hans kropp och ej efter hans klinga, hvarföre han ej bör hafva för

stort afstånd från den lektionstagande, samt göra sina parader närmare kroppen än vanligt, och upptaga huggen tvårt med eggen. Vid första undervisningen och sedermera under inöfvande af fotflyttningar i förening med hugg, afdelas dessa i 2 tempo enligt föregående; men sedan ändamålet med denna afdelning vunnits, får Instruktören noga inpregla, att vid ett verkligt hugg intet tecken till afdelning får märkas, utan att båda tempo rundas ihop. För att inöfva styrningen af hugg och rigtningen af stötar, bör finnas tillgång på en läderskodd huggstolpe af karlens längd, mot hvilken, på afpassadt afstånd, under utfall och marcher alla beskrifne anfall utföras, så att de träffa på bestämda punkter af anfallstaflan.

110 §. De vanligaste fel, som vid sabelförningen behöfva rättas, äro: att handens ståndpunkt vid gard förändras, handen sänkes och armen krökes för mycket nedåt; vid hugg, att handens grepp om kafveln ej är stadigt, utan sabeln vrides rundt omkring i handen, att sabeln ej föres den rätta vägen, bågformigt och rundadt, utan kastas snedt bakut, samma väg som hugget skall utskäras, och att ryggen af klingan, i stället för flata sidan, föres förut; att i hugget armen ej sträckes, att handen ej hejdas i tid,

utan passerar träffpunktens linie, och att spetsen ej släppes fram; vid stötar, att armen krökes för mycket, och att den lodräta böjningen af armbågen i qvartstötar, liksom den vågräta i tersstötar ej iagttages; vid parader, att de göras för stora, att spetsen föres ur anfallslinien, tillika med fästet, och att sabeln föres för lodrätt och tvärt emot hugget.

111 §. De fäktande sammansättas för dessa öfningar, såsom för de förberedande, i klasser och på ett led, i mohn af antal och utrymme, hvarvid så stora luckor i ledet måste intagas, att sidokamraterne med hugg ej kunna skada hvarandra. Uppställningen af ledet är först med på axel gevär enligt Ex.-regl. Derefter nedfälles sabelspetsen af alla utom högra flygelkarlen nedåt och framåt med sträckt arm, utan att hårdt träffa marken, hvarefter afståndet intages genom snabb flyttning åt venster, under det hufvudet vrides åt höger; högra armen sträckt lyftes småningom, i mohn af utrymme, så att den och sabeln med eggen bakåt blifver rätt i ledet. Öfverflyttningen upphör då sabelspetsen kommer i höjd med och intill sidokamratens venstra axel. På kom.: *Gif — akt! Till — huggning!* sker sabelns nedfällande; på kom.: *Höger!* intages afståndet. Hufvudet kastas å-

ter rätt fram, och sabeln återföres till axeln i 2 tempo enligt Ex.-regl. på kom.: *På axel — gevärr!*

112 §. Råttning inom ett led intages under gardställning, om den genom marcher och rörelser blifvit rubbad, genom ofvanbestämda afstånds intagande efter ögonmått sidokamraterne emellan, åt venster i höger gard, samt genom fötternes flyttande, att de komma i lika höjd och på samma linie, som det öfriga ledets åt råttnings-sidan. Venstra flygelkarlen på hvilken råttningen tages, står stilla. Det kom.: *Råttning!*

113 §. Exempel för en lektion af enkla rörelser i sabelförning: *Gard — gevärr! Stå qvart — hugg! Framåt ters — hugg! Tillbaka qvartparad — ett! Fall ut ters — hugg! I gard qvartstöt — ett! Fall ut prim utom — hugg! Liggande prim inom — hugg! I gard tersparad — ett! Framåt tersstöt — ett! Framåt prim inom — hugg! Fall ut sekund — hugg! Gard — gevärr! Tillbaka bytom gard — gevärr!* (*ett, tu*) o. s. v., eller mera sammansatta: *Helt framåt prim inom — hugg!* (*ett, tu.*) *Helt tillbaka qvart- och tersparad — ett!* (*tu.*) *Främre foten två apeller,*

qvart och ters — hugg! (ett, tu.) Helt framåt två qvarter — hugg! (ett, tu.) Detsamma — ett! (tu.) Fall ut qvartstöt och prim utom — hugg! (ett, tu.) Gard — gevärr! Låg gard — gevärr! och *Hvila!* eller *På axel — gevärr! Höger!* o. s. v.

114 §. För dem som böra vinna större skicklighet och hafva mera tid till öfning, såsom blifvande Instruktörer, tjenar följande tabell till exempel: *Qvart ur linien — hugg! I gard ters — hugg! Ters ur linien — hugg! Gard — gevärr! Venster bak höger, qvartparad — ett! Tillbaka, lågbelåggning för tersstöt — ett! Fall ut prim utom — hugg! Framåt prim inom — hugg! Qvart ur linien — hugg! Tillbaka tersparad — ett! Parera qvart ur linien (venster bak höger) — ett! Ters ur linien — hugg! Parera ters ur linien (höger bak venster) — ett! Framåt qvartstöt — ett! Gard — gevärr! Rättning! Hög qvartparad — ett! Tershugg och framåt qvart — hugg! (ett, tu.) Höger bak venster, tersparad, och ters ur linien hugg — ett! (tu.) Högtersparad och qvarthugg — ett! (tu.) I gard prim utom och inom — hugg! (ett, tu.) Bågsteg åt venster, tershugg och qvartstöt — ett! (tu.) Volt åt höger med förhångd sekund och primhugg — ett! (tu.) Fall ut qvart och ters och prim inom — hugg! (ett, tu, tre.) I gard lågbelåggning för qvartstöt och helt framåt prim inom och utom hugg — ett! (tu, tre.) Markera två qvarter, fall ut ters*

— hugg! (ett, tu, tre.) Markera liggande qvartstöt, tershugg och framåt prim inom hugg — ett! (tu, tre.) o. s. v.

115 §. Sedan truppen sålunda fått begrepp om sabelns förning till hugg och parad utan motståndare, bör Instruktören för att rätta paraderne, utföra i början långsamma och rediga hugg mot hvar och en serskildt, sedan den parerande påtagit huggkask i fall tillgång dertill finnes — och låta honom sjelf välja och bestämma sina parader. I mohn af färdighet hos den parerande, ökar Instruktören hastigheten i hugget, utan att dock kitsligt begagna sig af sin öfverlägsenhet.

116 §. Då kontrahuggning skall börjas, hvilket för trupp i allmänhet kan, med omvexling af huggning på ett led, ske, sedan den lärt sig rigtigt utföra qvart-, ters-, prim- och sekundhugg med motsvarande stötar och parader, tar Instruktören framför sig ett, högst två par på en gång, och desse hälst försedde med huggkaskar, kommenderar hugg och parader serskildt, och påminner endast om styrning och rundning af hugget, samt rigtiga parader, samt låter stundom ett hugg träffa, utan att det får pareras, hvarvid klingan, ehuru vänd till paraden, ej föres utom aufallstaflan, som sålunda emottager hugget.

117 §. Exempel för en sådan lektion: 1:a *fall ut qvarthugg* (2:a *stå parerar ej*) — *ett! Gard — gevårr!* 1:a *framåt tershugg* (2:a *tillbaka tersparad*) — *ett!* 2:a *framåt qvarthugg* (1:a *tillbaka parerar ej*) — *ett! Gard — gevårr!* 1:a *framåt prim inom hugg* (2:a *tillbaka parerar ej*) — *ett!* 2:a *framåt prim utom hugg* (1:a *tillbaka parerar ej*) — *ett! Gard — gevårr!* 1:a *helt framåt qvarthugg och prim utom hugg* (2:a *helt tillbaka parera qvart men ej prim*) — *ett!* (*tu.*) *Gard — gevårr!* 1:a *fall ut qvarthugg* (2:a *stå parera*) 2:a *stå qvarthugg och fall ut tershugg* (1:a *i gard parera qvart men ej ters*) — *ett!* (*tu, tre.*) o. s. v.

118 §. Då några par sårskildt genomgått några dylika turer, tages flere, dock ej gerna öfver 5 à 6 par på en gång, hvarvid truppen först uppställes på tvånne slutna leder, rangerade efter långd och skicklighet så, att tvenne hvarandra vuxna motståndare bilda en rote, hvarefter lederne öppnas, sidoafstånd intages enligt §. 111, första ledet gör högeromvåndning, och gard göres på en gång af båda lederne emot hvarandra. Råttning intages af första ledet på dess venstra flygelkarl, enligt §. 112, och andra ledet råttar sig på första medelst in-

tagande af träff-afstånd enligt §. 91, (så att klingorna korssa hvarandra på midteln). Hårtill kom.: *Gif — akt! Öppner lederna — marche! Till — huggning! Höger! På axel — gevärr! 1:a ledet högeromvånd — er!* samt *Gard — gevärr!* och *Råttning!*

119 §. Alla hugg måste nu pareras. De parerandes rörelser utnåmnas ej, då ej mera sammansatta parader skola användas; spånd uppmårksamhet måste derföre anbefallas. Som exempel för en lektion i kontrahuggning med enkla rörelser kan tjena följande: *1:a ledet framåt qvart — hugg! 2:a ledet fall ut ters (1:a i gard och parerar) — hugg! 1:a en appell sekund — hugg! Gard — gevärr! 2:a framåt prim inom — hugg! 2:a framåt qvartstöt — ett! 1:a fall ut ters — hugg! 2:a fall ut tersstöt — ett! Gard — gevärr! 1:a Helt framåt qvart och ters — hugg! (ett, tu.) 2:a helt tillbaka detsamma — hugg! (ett, tu.) 1:a fall ut två qvarter — hugg! (ett, tu.) 1:a liggande qvartstöt och tershugg — ett! (tu.) Gard — gevärr! Hvila — gevärr! 1:a framåt, 2:a tillbaka bytom gard — gevärr! (ett, tu.)* o. s. v.

120 §. För dem, som skola bildas till In-

struktörer genomgås de svårare rörelserne och sammansatte turer, t. ex.: 1:a *fall ut qvartstöt* (2:a *tillbaka låg beläggning*) — *ett!* 2:a *framåt prim inom* — *hugg!* 2:a *qvart ur linien* (1:a *venster bak höger*) — *hugg!* 1:a *ters ur linien* (2:a *reser i gard och parerar, höger bak venster*) — *hugg!* 1:a *framåt tersstöt* (2:a *låg beläggning*) — *ett!* 2:a *en appell markera qvart* — *hugg!* 1:a *fall ut prim inom* (2:a *högters*) — *hugg!* 2:a *liggande qvart* (1:a *parerar, venster bak höger*) — *hugg! Gard* — *gevärr!* o. s. v.

2:a *helt framåt två terser hugg* — *ett!* (*tu.*) 1:a *fall ut qvart hugg* (2:a *stå parera*) 2:a *en appell och qvarthugg* — *ett!* (*tu.*) 1:a *ters ur linien hugg* 2:a *samma hugg* — *ett!* (*tu.*) *Gard* — *gevärr!* 1:a *qvart ur linien och framåt tershugg* — *ett!* (*tu.*) 2:a *framåt tersstöt och fall ut prim utom hugg* (1:a *lågbeläggning och högqvartparad*) — *ett!* (*tu.*) 1:a *hugger ut tersen och framåt prim inom hugg* (2:a *höger bak venster och volt åt höger och förhångd sekundparad*) — *ett!* (*tu.*) 2:a *markera prim och fall ut qvarthugg* (1:a *i gard parerar*) — *ett!* (*tu.*) 1:a *en appell markera sekund, fall ut prim inom hugg* — *ett!* (*tu.*) *Gard* — *gevärr!* o. s. v.

121 §. Ännu mera sammansatta rörelser uti kontrahuggning efter kommando äro följande, t. ex.: 1:a *qvart ur linien, ters ur linien och framåt prim inom hugg* (2:a *parerar med venster bak höger, höger bak venster, och tillbaka qvartparad*) — *ett!* (*tu, tre.*) 2:a *detsamma* (1:a *parerar*) —

ett! (tu, tre.) Gard — gevärr! 1:a framåt qvartstöt (2:a lågbelåggning) 2:a framåt prim inom fall ut prim utom (1:a qvartparad och högqvart) — ett! (tu, tre.) 1:a hugger ut tersen, framåt prim inom och qvarthugg (2:a parerar för ters ur linien, tillbaka qvartparad) — ett! (tu, tre.) Gard — gevärr! 1:a qvart ur linien, framåt prim utom hugg (2:a parerar för qvart ur linien, och högters) 2:a hugger ut qvarten (1:a venster bak höger) — ett! (tu, tre.) 2:a framåt prim utom (1:a volt och förhångd sekund) 1:a prim hugg (2:a venster bak höger) 2:a fall ut qvartstöt (1:a tillbaka lågbelåggning) — ett! (tu, tre.) Gard — gevärr! 1:a fall ut lågt qvarthugg (2:a höger till venster) 2:a bakåt fall ut ters hugg och prim inom (1:a i gard parerar) — ett! (tu, tre.) 1:a framåt tershugg (2:a tillbaka högbelåggning) 2:a framåt, brisera klingan och sekundhugg (1:a tillbaka, sekundparad) 1:a primhugg — ett! (tu, tre.) Gard — gevärr! o. s. v.

1:a framåt qvarthugg 2:a framåt qvartstöt och framåt, prim utom (1:a lågbelåggning och högters) 1:a hugg ut qvarten — ett! (tu, tre, fyra.) Gard — gevärr! 1:a en appell markera qvart, 2:a markera prim utom och hugg låg ters ur linien (1:a parerar ters samt volt åt venster och förhångd sekund) 1:a primhugg (2:a höger bak venster tersparad) — ett! (tu, tre, fyra.) Gard — gevärr! 1:a helt framåt sekundhugg och qvartstöt — 2:a bågsteg åt höger med qvart- och tershugg — ett! (tu, tre, fyra.) Gard — gevärr! 1:a bågsteg åt

höger med qvart- och tershugg, 2:a detsamma — ett! (tu, tre, fyra.) o. s. v.

Båda lederne genomgå vanligen efter hvarandra hvarje rörelse, enkel eller sammansatt och ombyte af gard verkställes ofta.

122 §. Vid kontrahuggning utan kommando har Instruktören att först bestämma hvem som skall anfalla och hvem som skall parera, hvilket ofta ombytes. — Sedan kan för några lektioner bestämmas att de fäktande hugga hvar sitt, hvar sina två, hvar sina tre eller flera hugg i sender, innan den andra får börja att, med ett eller annat raskt efterhugg inpassadt der öppning lemnats, besvara anfallet hvarigenom mera ordning vinnes. Slutligen sker striden utan några dylika bestämmelser, och Instruktören följer den endast med noggrann uppmärksamhet, rättar rörelserne, visar de fäktande, hvar och när bästa tillfälle, största öppning lemnats för de olika anfallen samt förekommer all öfverilning och hetta. Mera än ett par i sender få derföre alldrig utföra denna vigtiga öfning under samma Instruktörs ledning.

books2ebooks.eu

www.books2ebooks.eu

e-böcker från ditt bibliotek av

eBooks on Demand

digitaliserad av

Kungliga Biblioteket

National Library of Sweden